РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента кафедри земельного та аграрного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка Сюйви Ірини Сергіївни на дисертацію Шибка Романа Дмитровича на тему: «Правове регулювання виробництва сільськогосподарської сировини для дитячого харчування в Україні», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» (юридичні науки)

Актуальність обраної теми дослідження. Представлена дисертаційна робота Романа Дмитровича Шибко на тему «Правове регулювання виробництва сировини для дитячого харчування» без сумніву виконана на актуальну тему, адже необхідність і важливість правового регулювання виробництва безпечної та якісної продовольчої сировини і продуктів харчування є найважливішими складовими національної безпеки держави, що зумовлюється реалізацією конституційного права громадян на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування гарантованого ст. 48 Конституції України.

Сучасні складні екологічні і кліматичні умови в Україні і у світі, порушення технологій виробництва сировини рослинного і тваринного походження та технологічних процесів виробництва харчових продуктів створюють небезпеку зниження їх якості, особливо гостро постало питання та проблема безпеки продуктів харчування, серед яких однією з найважливіших є виробництво продовольчої сировини для дитячого харчування. Оскільки зазначена проблематика наразі не розроблена в теорії аграрного права, а належне законодавче регулювання відсутнє, зокрема у зв'язку із втратою

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Вх. № 338 від 4/2
«19» 02 2024 р.

чинності спеціального закону «Про дитяче харчування», робота є актуальною та необхідною не лише в теоретичному але і в практичному аспектах.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна та достовірність.

Структурно рецензована робота складається з двох розділів, зміст яких розкриває теоретичні та законодавчі основи правового регулювання виробництва сировини для дитячого харчування в Україні. Позитивним є те, що дисертант використав не лише спеціальну юридичну літературу, але й проаналізував міжнародний досвід правового регулювання виробництва сільськогосподарської сировини для дитячого харчування.

Проведений аналіз змісту основних результатів дисертаційної роботи Романа Дмитровича, які винесені на захист, свідчить, що сформульовані у ній визначення та положення викликають науковий інтерес та можуть бути використані для теоретичного аналізу та практичного застосування при регулюванні відносин, які виникають при виробництві сільськогосподарської сировини для виробництва дитячого харчування.

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що воно є першим у вітчизняній аграрно-правовій науці комплексним дослідженням проблем правового регулювання виробництва сільськогосподарської сировини для дитячого харчування в Україні.

Дисертант ґрунтовно дослідив поняття «виробництво сільськогосподарської сировини для дитячого харчування» як об'єкта аграрних правовідносин та запропонував його авторське визначення; проаналізував генезу розвитку законодавства, спрямованого на регулювання відносин у сфері виробництва дитячого харчування; провів аналіз доцільності скасування спеціального Закону України «Про дитяче харчування» та з'ясував характер впливу останніх законодавчих змін на ефективність правового регулювання у сфері виробництва сільськогосподарської сировини для дитячого харчування. Заслуговує підтримки пропозиція автора щодо необхідності розробки спеціального закону «Про харчування для спеціальних

цілей», який би був спрямований на правове регулювання виробництва продуктів харчування для дітей віком від народження до трьох років, продуктів харчування для медичних цілей та дієтичних продуктів харчування згідно приписів Регламенту ЄС №609/2013.

Як теоретичне, так і **практичне значення** мають обґрунтовані пропозиції дисертанта щодо створення належних правових передумов для діяльності аграрних кластерів, підходи пошукувача до розкриття специфіки правосуб'єктності виробників сільськогосподарської сировини для дитячого харчування, пропозиції поступово впроваджувати у аграрне законодавство України основоположні принципи ЄС у сфері виробництва сільськогосподарської сировини для дитячого харчування, насамперед «принцип обережності».

Дисертація має також практичне значення, адже в ній обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства України, зокрема Законів України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про державну підтримку сільського господарства України», Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання грантів бізнесу» від 21 червня 2022 року № 738. Практична цінність рецензованої роботи Р. Д. Шибка обумовлюється також тим, що до дисертації додані як додатки розроблені дисертантом проекти законів про внесення змін і доповнень до згаданих нормативно-правових актів.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

У цілому позитивно оцінюючи рецензовану працю, слід вказати на окремі дискусійні положення, неточності та упущення, які потребують додаткової аргументації, зокрема:

1. В підрозділі 1.1. Дослідження правових аспектів виробництва сільськогосподарської сировини для дитячого харчування у аграрно-правовій науці України зазначається, що крім двох робіт, спеціальних досліджень правового регулювання виробництва сировини для дитячого харчування в аграрно-правовій науці України проведено не було. З огляду на це, доцільно

було б проаналізувати окремі доробки інших галузевих наук, зокрема адміністративного права, в яких досліджуються правові аспекти виробництва дитячого харчування.

2. Досліджуючи особливості виробництва сировини для дитячого харчування, в дисертації проаналізовано лише закони України «Про молоко та молочні продукти» та «Про зерно та ринок зерна». Водночас, враховуючи те, що в дисертації застосовано вузький підхід до виробництва дитячого харчування (тобто досліджується лише виробництво/вирощування сировини, а такі стадії виробничого процесу як транспортування, переробка, зберігання, пакування тощо не розглядаються), варто було проаналізувати особливості виробництва сировини для дитячого харчування і в інших сферах сільськогосподарського виробництва (рибного господарства, тепличного господарства, виноградарства та садівництва тощо).

3. Доцільно було б окремим розділом розглянути систему органів управління у сфері виробництва сировини для продуктів дитячого харчування, які б здійснювали належний нагляд та контроль за якістю за безпечністю виробництва сировини для продуктів дитячого харчування.

Разом з тим, зазначені зауваження не стосуються концептуальних основ дисертаційного дослідження, є уточнюючими та носять рекомендаційний характер, не применшують належного рівня рецензованого дослідження і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації в цілому, яка є самостійним завершеним науковим та комплексним дослідженням, у якому вирішені нові теоретичні та практичні завдання з правового регулювання виробництва сільськогосподарської сировини для дитячого харчування.

Висновки дисертації належним чином висвітлені у публікаціях автора та апробовані під час його участі у конференціях та у ході навчального процесу.

Ключові теоретичні та практичні положення проведеного дослідження відображенні у трьох статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, а також у семи тезах доповідей і повідомлень на науково-практичних конференціях.

Загальний висновок.

На підставі вищенаведеного вважаю, що дисертація Романа Дмитровича Шибко на тему «Правове регулювання виробництва сільськогосподарської сировини для дитячого харчування в Україні» відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 року №261 (зі змінами і доповненнями від 03.04.2019 року № 283), а також вимогам, передбаченим Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44, а її автор – Шибко Роман Дмитрович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри земельного та аграрного права
Навчально-наукового інституту права
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка **Ірина СЮЙВА**

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
ЗАСТ. ДИРЕКТОРА
Наталія Мельничук

Україна * Київський національний університет імені Тараса Шевченка * Ідентифікаційний код 02070944
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

ПІДПИС
ВЧЕНИЙ СЕКРЕТАР
КУРДУБ
19.02.2024

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Вх. № 338 «19» 02 2024 р.